

آیا می توان در تاریخ اجتماعی ایران از فئودالیسم سخن گفت؟

۲۰ شهریور ۱۳۹۵ ساعت ۱۲:۲۰

نمی توان فئودالیسم را عنوان یک واقعیت در مورد ایران به کار برد. زیرا، از یک سو در ایران هرگز دهقان وابسته به زمین نبوده است. دوما در تقسیم املاک بر اساس قانون اسلام، زمین میان بازماندگان تقسیم می شد و تنها به پسر ارشد نمی رسید.

جوان و تاریخ- سبک زندگی

رویکردهایی که مبتنی بر فضاهای آکادمیک غربی هستند بسیار تلاش می کنند تا در تحلیل سبک و سیاق زندگی اجتماعی در ایران مفاهیم و شاخصه های زندگی غربی را منطبق سازند. از جمله مفاهیمی که به شکلی ناچسب بر زندگی اجتماعی و سیاسی در ایران منطبق می شود، فئودالیسم است. به این عبارات توجه کنید:

«بر افتادن حکومت صفویه شروع دورانی است که در آن فئودالیسم جایگاه مسلط را نسبت به نظام آسیائی بدست می آورد. مالکیت توارثی که وجود دارد به سرعت گسترش می یابد و پایه های برای خصوصی شدن بسیاری از زمین ها بوجود می آورد. بوروکراتها و رهبران ایلات شروع به تبدیل زمین های واگذاری به زمین های خصوصی خود کردند. در این دوران روابط فئودالی استحکامی بیشتر بخود گرفت و در نتیجه ی خودمختاری روستاها کاهش یافت و زراعین وابسته به اربابان شدند.»^۱

مسئله مهم این است که نمی توان فئودالیسم را عنوان یک واقعیت در مورد ایران به کار برد. زیرا، از یک سو در ایران هرگز دهقان وابسته به زمین نبوده است. دوما در تقسیم املاک بر اساس قانون اسلام، زمین میان بازماندگان تقسیم می شد و تنها به پسر ارشد نمی رسید. به این دلایل می توان باز هم افزود.

۱- عبدالعلی لهسائی زاده، تحولات اجتماعی در روستاهای ایران، شیراز، انتشارات نوید، ۱۳۶۹، ص ۳۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۲۱۵۱/آیا-توان-می-آیا-۲۲۱۵۱>